

Asia: VM037:00/2016

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevaksi lainsäädännöksi

Kohta 1. Tässä voitte kommentoida maakunnalle nyt siirrettäviksi ehdotettavia tehtäviä tehtäväaloittain: kattavatko ehdotukset kaikki tehtäväalan tehtävät, jotka pitäisi siirtää? (1. MAKU II yleisperustelut luvut 2.3- 2.3.21)

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 1? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 2.

Ei

Terveysturvajelu, tupakkavalvonta, elintarvikevalvonta sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta ja eläinlääkäripalvelut (HE 2.3.1)

Kommenttinne tehtävälalasta

-

Maatalous ja maaseudun kehittäminen (HE 2.3.2)

Kommenttinne tehtävälalasta

-

Maataloustuotteiden markkinajärjestelyt, maatalouden tuotantopanosten turvallisuus, laatu ja käyttö sekä kasvinterveyden valvonta (HE 2.3.3)

Kommenttinne tehtävälalasta

-

Kalatalous ja vesitalous (HE 2.3.4)

Kommenttinne tehtävälalasta

-

Aluekehittämismisviranomaisten eräät tehtävät (HE 2.3.5)

Kommenttine tehtävälalasta

-

Alueellisen lyhyen, pitkän ja keskipitkän aikavälin koulutustarpeiden ennakointi ja alueellisten koulutustavoitteiden valmistelu (HE 2.3.6)

Kommenttine tehtävälalasta

-

Maakunnan suunnittelu ja maakuntakaavoitus (HE 2.3.7)

Kommenttine tehtävälalasta

-

Kuntien alueiden käytön suunnittelun ja rakennustoimien järjestämisen edistäminen (HE 2.3.8)

Kommenttine tehtävälalasta

-

Luonnon monimuotoisuuden suojelun edistäminen ja kulttuuriympäristön hoito (HE 2.3.9)

Kommenttine tehtävälalasta

-

Maastoliikennelain yleinen valvonta ja erityislupien myöntäminen liikuntarajoitteisille (HE 2.3.10)

Kommenttine tehtävälalasta

-

Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyyn liittyvät valvontatehtävät (HE 2.3.11)

Kommenttine tehtävälalasta

-

Alueellisen liikuntaneuvoston asettaminen yhteistyössä muiden maakuntien kanssa sekä liikunnan edistäminen maakunnassa alueellisen liikuntaneuvoston toiminnan kautta sekä ulkoilureittitehtävät (HE 2.3.12)

Kommenttine tehtävälästä

-

Vesihuollon edistäminen ja suunnittelu, vesivarojen käytön ja hoidon sekä turvariskien hallinnan tehtävät, alueelliset luonnonvaratehtävät ja huolehtiminen ympäristö-, vesihuolto- ja vesistötöiden toteuttamisesta (HE 2.3.13)

Kommenttine tehtävälästä

-

Vesien ja merensuojelu, vesien ja merenhoidon järjestäminen ja toteuttaminen sekä merialuesuunnittelu (HE 2.3.14)

Kommenttine tehtävälästä

-

Ympäristötiedon tuottaminen ja ympäristötietouden parantaminen (HE 2.3.15)

Kommenttine tehtävälästä

-

Alueelliset romaniäsiain neuvottelukuntia ja romaniäasioita koskevat tehtävät (HE 2.3.16)

Kommenttine tehtävälästä

-

Yhteispalveluiden alueellinen järjestäminen ja kehittäminen (HE 2.3.17)

Kommenttine tehtävälästä

-

Saariston liikenteen suunnittelu ja järjestäminen (HE 2.3.19)

Kommenttine tehtävälästä

-

Maakunnan ja sen alueen kaikkien kuntien tekemällä sopimuksella maakunnan hoidettavaksi kunnissa siirretyt rakennusvalvonnan ja ympäristötoimen

järjestämisen tehtävät, joiden hoitamiseen kunnat ovat osoittaneet maakunnalle rahoituksen (HE 2.3.20)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Maakunnan muut tehtävät (HE 2.3.21)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Muut huomiot maakunnille siirtyvien tehtävälöjen osalta

Muut mahdolliset huomionne tehtävälöistä

-

Kohta 2. Tässä voitte kommentoida Valtion lupa- ja valvontavirastoa koskevaa lakiehdotusta (2. Laki Valtion lupa- ja valvontavirastosta), sen yksityiskohtaisia perustelujä sekä sitä koskevia yleisperusteluosuuksia: Muutos- ja korjausehdotuksia Valtion lupa- ja valvontavirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen yksityiskohtaisiin perusteluihin sekä mahdolliset kommentit yleisperusteluihin

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 2? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 3.

Ei

Luku 1 Valtion lupa - ja valvontaviraston asema ja tehtävät (1-4 §)

Kommenttinne näistä pykälästä

-

Luku 2 Valtion lupa- ja valvontaviraston organisaatio (5 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Valtion lupa- ja valvontaviraston johtaminen (6-9 §)

Kommenttinne näistä pykälästä

-

Luku 4 Valtion lupa- ja valvontaviraston ohjaus (10-13 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Sosiaali- ja terveysalan tehtävistä vastaavaa toimialaa koskevat erityissäännökset (14-19 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 6 Eräiden ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittely Valtion lupa- ja valvontavirastossa (20-23 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 7 Erinäiset säännökset (24-32 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Valtion lupa- ja valvontavirastoa koskevat yleisperustelut ja muut huomiot

Kommenttinne yleisperusteluista tai muut huomionne lakiehdotuksesta. (Pyydämme yksilöimään yleisperustelun osuuden, jota kommentoitte.)

-

Kohta 3 Tässä voitte kommentoida Ahvenanmaan valtionvirastosta annettua lakiehdotusta (3. Laki Ahvenanmaan valtionvirastosta), sen yksityiskohtaisia perusteluja sekä yleisperusteluosuuksia: Muutos- ja korjausehdotuksia Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen yksityiskohtaisiin perusteluihin sekä mahdolliset kommentit yleisperusteluihin

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 3? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 4.

Ei

Muutos- ja korjausehdotukset Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen yksityiskohtaisiin perusteluihin

Kommenttinne lakiehdotuksesta. (Pyydämme viittaamaan pykälään/pykäliin, joita kommentoitte.)

-

Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevan lakiehdotuksen yleisperustelut ja muut huomiot

Kommenttinne yleisperusteluista tai muut huomionne lakiehdotuksesta. (Pyydämme yksilöimään yleisperustelun osuuden, jota kommentoitte.)

-

Kohta 4. Tässä voit kommentoida hallituksen esitykseen sisältyvää ehdotusta laiksi maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaansäilyttämistä (6. Voimaansäilyttäminen): Muutos- ja korjausehdotuksia voimaansäilyttämislain pykäliin ja yksityiskohtaisiin perusteluihin.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 4? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 5.

Ei

Luku 1 Yleiset säännökset (1-3 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Tehtäviä ja toimivaltaa koskevat säännökset (4-7 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 3 Henkilöstöä koskevat säännökset (8-10 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Omaisuusjärjestelyt (11-26 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Erinäiset säännökset (27-34 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Kohta 5. Tässä voit kommentoida hallituksen esityksen sisältämiä muita 224 lakiehdotusta, joilla toteutetaan maakuntauudistuksen edellyttämät

tehtävänsiirrot maakunnille, Valtion lupa- ja valvontavirastolle ja muille virastoilla: Muutos- ja korjausehdotuksia esitysluonnoksen pykäliin (4. MAKU II lakiehdotukset) ja yksityiskohtaisiin perusteluihin (5. MAKU II yksityiskohtaiset perustelut).

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 5? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 6.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Ulkoministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 2.1 (lakiehdotukset 1-2)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Oikeusministeriö, 32 lakiehdotusta, luku 2.2 (lakiehdotukset 1-32)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Sisäministeriö, 6 lakiehdotusta, luku 1.1 (lakiehdotukset 1-3) ja luku 2.3 (lakiehdotukset 1-3)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Puolustusministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 2.4 (lakiehdotukset 1-2)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Valtiovarainministeriö, 20 lakiehdotusta, luku 1.2 (lakiehdotukset 1-8) ja luku 2.5 (lakiehdotukset 1-12)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Opetus- ja kulttuuriministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 2.6 (lakiehdotukset 1-14)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Maa- ja metsätalousministeriö, 72 lakiehdotusta, luku 1.3 (lakiehdotukset 1-72)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

Maakunnille siirtyviä tehtäviä koskevat kommentit:

Laki nro 42: Laki kasvinterveyden suojelemisesta annetun lain muuttamista 4§ ja 43 3§. ELY-keskus kannattaa erityisesti, että kasvinsuojelurekisteriin ja taimiaineistoa koskevaan rekisteriin liittyvät asiat keskitetään Elintarviketurvallisuusvirastolle, joka myös päättää asiasta. Tällöin kokonaisuus ja asiantuntemus ovat samassa paikassa.

Laki 58. Laki luonnonmukaisen tuotannon valvonnasta annetun lain muuttamisesta. Luonnonmukaisen tuotannon valvonnasta annetun lain 35 § on tarkoitus muuttaa siten, että viranomaisten suoritteista peritään valtiolle maksuja valtion maksuperustelaisissa säädettyjen perusteiden mukaan ja maakunnalle maksuja maakunnan hyväksymän taksan mukaisesti.

Etelä-Savon ELY-keskus katsoo, että maakuntien oikeus määrätä luomuvalvonnan tarkastusmaksut saattaa johtaa tilanteeseen, jossa luonnonmukaisen tuotannon harjoittajia ei kohdella tasapuoleisesti maan eri osissa.

Etelä-Savon ELY-keskus painottaa, että Elintarviketurvallisuusviraston tulee jatkossakin olla luonnonmukaisesta tuotannosta vastaava sellainen toimivaltainen viranomainen, jonka tehtävänä on luonnonmukaisesta tuotannosta määrättävien maksujen tason määrittäminen ja hyväksyminen.

Lakiehdotuksen mukaan tarkastusmaksut saattavat nousta pitkien tarkastusmatkojen takia Itä- ja Pohjois-Suomen ELY-keskusten alueella.

Luomutarkastuksesta perittävien maksujen muutoksilla voi olla myös vaikutusta luomuviljelyksessä olevan peltoalan kehittymiseen.

Laki 61: Laki maksajavirastotehtävien hoitamisesta maakunnissa.

Lausunnonle toimitetun lakipaketin useissa kohdissa viitataan uhkasakon käytön mahdollisuuteen, mikäli tulevissa maakunnissa havaitaan puutteita maksajavirastotehtävien hoidossa. ELY-keskus ei pidä lähtökohtaa hyvänä, vaan luottaa siihen, että maksajavirastosopimuksella sovittavat asiat hoidetaan edelleen hyvin, myös tulevissa perustettavissa maakunnissa. Tästä syystä uhkasakkoa ei tulisi kirjoittaa lakitekstin eri kohtiin.

Lainsäädännössä tulisi varmistua myös siitä, että maksajavirastotehtävien sopimiskäytännöt eri maakuntien ja maaseutuviraston välillä olisivat helppoja ja nopeita.

Laki 72: Laki maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain muuttamisesta, § 12 Maakunnan alueellinen toimivalta

Erityisesti 2 momentin kohdissa 3 ja 4 mainitut tehtävät (metsämarjojen ja sienten varastointituki ja mehiläistalouden tuki) ovat pieniä tehtäviä, joissa päätöksenteko on nyt keskitetty. Esityksessä tehtävät jaetaan kaikkiin maakuntiin (Toisaalta valvonta on hajautettu toteutettavaksi nyt maakunnittain). ELY-keskus kannattaa keskittämisten säilyttämistä.

Liikenne- ja viestintäministeriö, 8 lakiehdotusta, luku 1.4 (lakiehdotukset 1-8)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Työ- ja elinkeinoministeriö, 28 lakiehdotusta, luku 1.5 (lakiehdotukset 1-2) ja 2.8 (lakiehdotukset 1-26)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Sosiaali- ja terveysministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 1.6 (lakiehdotukset 1-4) ja luku 2.9 (lakiehdotukset 1-10)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Ympäristöministeriö, 26 lakiehdotusta, luku 1.7 (lakiehdotukset 1-8) ja luku 2.10 (lakiehdotukset 1-18)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

Maakunnille siirtyviä tehtäviä koskevat kommentit

Laki 1: Maankäyttö ja rakennuslaki.

Kehittämiskeskustelulle ehdotetaan 8 §:ssä uudeksi nimeksi maakunnan ja kuntien yhteistyö alueiden käytön suunnittelussa. Nykysäännöstä ei ole tarpeellista muuttaa esitetyllä tavalla. Kehittämiskeskustelut ovat käytännössä toimineet valtion ja kunnan välillä ennakoivasti, vuorovaikutteisesti ja yhdessä kehittävästi. Jotta kehittämiskeskustelusta olisi tosiasiallista hyötyä, sen taajuus tulisi olla suurempi kuin kerran valtuustokaudessa. Keskustelua ei myöskään ole syytä rajata esitetyllä tavalla alueidenkäytön kysymyksiin.

Lakiehdotuksen 18 §:ssä ELY-keskusten vaikutukseltaan valtakunnallisia ja merkittäviä maakunnallisia asioita koskeva valvontatehtävä ehdotetaan poistettavaksi ilman, että tehtävää osoitetaan minkään viranomaisen hoidettavaksi. Kyseessä on merkittävä periaatteellinen muutos ja

se edellyttäisi huomattavasti perusteellisempaa vaikutusten arviointia kuin lausuntomateriaalista ilmenee. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden valvominen kokonaisuutena ei ehdotetussa maankäyttö- ja rakennuslaissa kuuluisi minkään viranomaisen vastuulle.

Ehdotetun 19 §:n nojalla maakunnan tehtäviin ei kuulu alueidenkäytön valvontaan liittyvät tehtävät. Vaikka laillisuusvalvontaan liittyviä tehtäviä ehdotetaan siirrettäväksi valtion lupa- ja valvontaviranomaiselle, jää epäselväksi, miten yleinen kuntien maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuva alueidenkäytön toimen valvonta on järjestetty ja miten se toteutuu.

Rakennusjärjestystä on voimassa olevan lain 72 §:n nojalla voitu käyttää siten, että kunta kuultuaan ELY-keskusta voi rakennusjärjestyksessä osoittaa alueet, joilla kaavoittamattomalle ranta-alueelle rakentaminen voi tapahtua suoraan rakennusluvalla. Tätä säännöstä ehdotetaan muutettavaksi niin (72 § 4 mom), että maakunnan kuuleminen ei ole tällaista päätöstä tehtäessä tarpeellista. Rakennusjärjestyksen tällainen käyttö on selkeästi kaavoitusta korvaava menettely. Rakennusjärjestyksen käyttö tähän tarkoitukseen edellyttää huolellista ympäristövaikutusten selvittämistä ja toimivan vuorovaikutuksen järjestämistä ranta-alueen asukkaiden kanssa. Tämän laatusissa asioissa vuorovaikutus kunnan ja maakunnan välillä on hyödyllistä ja tarpeellista.

Rakennuksen purkamislupaa koskevaan 127 §:ään lisätään rakennusvalvontaviranomaisen arvokkaan rakennuksen purkamisilmoituksen tai purkamislupahakemuksen tiedottamisvelvollisuus siten, että tällainen ilmoitus on tehtävä kunnanhallituksen ohella valtion lupa- ja valvontaviranomaiselle. Kun arvokkaan rakennetun ympäristön säilyttäminen on jo vanhastaan haluttu toteuttaa kuntien päätöksin kaavoituksella tai muutoin säilyttämistä tukien, on tärkeää, että ehdotettua säännöstä täydennetään niin, että tiedottamisen tulee tapahtua myös maakunnalle.

Lakiluonnoksen 67§ todetaan: "Kunnan on lähetettävä viivytyksettä yleiskaavan ja asemakaavan hyväksymistä koskeva päätös sekä kaavakartta ja -selostus tiedoksi maakunnalle". Valtion lupa- ja valvontaviranomaisella on kuitenkin keskeinen asema rakennetun ympäristön suojelun, luonnonsuojelun ja ympäristönsuojelun tavoitteiden toteutumisen valvonnassa ja siksi kaavapäätös tulisi lähettää tiedoksi viipymättä tiedoksi myös valtion lupa- ja valvontaviranomaiselle.

Laki 5: Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta. Lakiesityksen 5 §:ssä todetaan yhtenä maakuntien tehtävänä sitä, että se "toteuttaa osaltaan toimenpideohjelmaa ja seuraa sen toteutumista". Myös toimenpiteiden edistämällä on varsin suuri merkitys toimeenpanossa, joten ehdotamme kohtaa muutettavaksi seuraavasti: "edistää ja osaltaan toteuttaa toimenpideohjelmaa ja seuraa sen toteutumista".

Lain 5 § kohtaa 14 voi tulkita niin, että jatkossa toimenpideohjelmaa valmisteltaessa joudutaan tarkastelemaan myös vesimuodostumiin kohdistuvia yksittäisiä lupia ja päätöksiä. Tämä olisi kuitenkin huomattavan suuri työ, eikä se ole käytännössä mahdollista. Sen sijaan toimenpideohjelmasta irti kytkettynä tällainen tarkastelu olisi hyvinkin perusteltu ottaen huomioon maakuntien rooli vesien- ja merenhoidossa. Lainkohta ehdotetaan siten muutettavaksi muotoon

"Maakunnan tulee tarkastella yhteistyössä Valtion lupa- ja valvontaviraston ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen kanssa vesien tilaan vaikuttavia muiden lakien mukaisia ennakkovalvontatoimenpiteitä ja esittää tarvittaessa niiden saattamista ajan tasalle". Tämän lisäksi maakunnille mm. tulisi ympäristönsuojelulaissa varmistaa ympäristölupia koskevien muutosten vireillepano-oikeus. Ympäristönsuojelulaissa olisi puolestaan oltava maininta/ velvoite Valtion lupa- ja valvontaviraston osalta yhteistyöstä em. asian suhteen ts. valtion lupa- ja valvontaviraston sekä kunnan ympäristönsuojeluviraston velvollisuus toimittaa pyydettyä tiedot ennakkovalvontatoimenpiteistä maakunnalle ja osallistua lupien tarkasteluun.

Lakiehdotuksen 12 §:n mukaan vesienhoitoaluekohtaista toimenpideohjelmaa ei olisi mahdollista laatia eikä maakuntien yhteistyöstä mainita siinä tapauksessa, että sama vesistöalue on useiden maakuntien alueella. Olisi syytä selkeyttää sitä, että maakunnat voivat yhdessä laatia yhtä tai useampaa vesistöaluetta koskevan toimenpideohjelman.

Lakiehdotuksen 13§n kohdassa 3 todetaan että maakunnan on vesienhoitosuunnitelmaa varten laadittava ja julkaistava ohjausryhmässä käsitelty hoitosuunnitelmaehdotus ja toimenpideohjelmaehdotukset vähintään 15 kuukautta ennen hoitosuunnitelmakauden alkamista. ja edelleen että maakuntien on toimitettava ympäristöministeriölle ehdotus 11 §:ssä tarkoitettuihin vesienhoitosuunnitelmaksi neljä kuukautta ennen seuraavan hoitosuunnitelmakauden alkamista valtioneuvoston käsittelyyn saattamista varten. Vesienhoitosuunnitelmaehdotusten jättämisen määräajan aikaistaminen kolmella kuukaudella tarkoittaa valmisteluajataulujen kiristymistä entisestään maakuntien osalta. Tämä on ongelma siksi että valmisteluun voi tulla lisää vaiheita kuten maakuntahallituskäsittelyä esimerkiksi vesienhoitosuunnitelmien ja/tai toimenpideohjelmien hyväksymiseen liittyen. Esitetyllä aikataululla vesienhoitosuunnitelmien viimeistely, ja niiden käsittely kuten hyväksyminen vesienhoitoalueiden ohjausryhmissä mahdollinen päättäminen maakunnassa jäisivät kesäajalle. Parempi vaihtoehto jonkinlaisena kompromissina olisi että vesienhoitosuunnitelmaehdotukset valmistuvat/ toimitetaan ympäristöministeriölle esimerkiksi lokakuun loppuun mennessä jotta valtioneuvostokäsittelyyn jäisi aikaa sen sijaan, että ne valmistuisivat heti kesälomakauden päätyttyä 1.9.

Lakiehdotuksen 15 § on kirjoitettu siten, että myös tausta-asiakirjoista kuullaan ja ne on oltava nähtävillä kunnissa. Aiemmin tausta-asiakirjoihin on pitänyt olla mahdollisuus tutustua, mutta mielipiteitä niistä ei ole pyydetty, eikä niiden ole tarvinnut olla kunnissa nähtävissä. Toimenpideohjelmaa on pidetty tausta-asiakirjana. Tällä suunnittelukierroksella ollaan menossa sähköiseen toimenpideohjelmaan eikä sen toimittaminen kuntien ilmoitustauluille tule edes onnistumaan.

Pykälää 15 koskevissa lain perusteluissa on pyritty selventämään sitä, että pykälässä 13 eritellyistä valmisteluasiakirjoista tulisi järjestää ko. pykälässä ilmaistussa aikataulussa erilliset kuuden kuukauden mittaiset kuulemiset. Edellisellä suunnittelukierroksella yhdistettiin ensimmäisen ja toisen kohdan kuuleminen yhdeksi kokonaisuudeksi (työohjelma, aikataulu ja keskeiset kysymykset), mikä todettiin hyväksi menettelytavaksi. Toivottavasti tästä ei palata erillisiin kuulemismenettelyihin.

Nykyisen vesien- ja merenhoitolain pykälä 28 §, joka velvoittaa valtion ja kuntien viranomaisia sekä viranomaistehtäviä hoitavia muita elimiä ottamaan soveltuvin osin toiminnassaan huomioon vesienhoitosuunnitelmat, on ilmeisesti poistettu. Olisi tärkeää, että tämä velvoite, täydennettynä maakunnilla, palautettaisiin lakiehdotukseen. Toimeenpanon kannalta olisi selkeämpää jos laki säätäisi yhteistyöstä valtion viranomaisen ja kuntien virastojen sekä maakunnan välillä ja myös veloitettaisiin kyseiset viranomaistahot ottamaan suunnitelmat toiminnassaan huomioon. Myös

ympäristönsuojelulaissa valtion lupa- ja valvontaviraston ja maakuntien yhteistyö pitäisi saada paremmin esiin.

Laki 8: Laki rakennusperinnön suojelemisesta.

Esitetyn 7 §:n mukaan valtion lupa- ja valvontaviranomaisen ennen suojelua koskevan päätöksen tekemistä on rakennuksen ja kiinteistön omistajalle sekä kiinteistön naapureille varattava tilaisuus tulla kuulluiksi. Lisäksi rakennuksen sijaintikunnalta ja museovirastolta on pyydettävä lausunto. Valtion lupa- ja valvontavirasto voi myös järjestää tilaisuuden, jossa asianosaisilla, kunnalla, valtion viranomaisella ja maakunnalla on mahdollisuus tuoda esiin näkemyksiään. Maakunnalla tulee olla merkittävä asema kulttuuriympäristöjen hoidossa ja siksi on tärkeää, että ehdotettua säännöstä täydennetään niin, että lausunnonantajiin lisätään maakunta.

Valtion lupa- ja valvontavirastolle siirtyviä tehtäviä koskevat kommentit

Laki 11: Luonnonsuojelulaki

Maakuntauudistukseen liittyvässä luonnonsuojelulain muutoksessa nykyiset ELY-keskusten tehtävät on lähtökohtaisesti siirretty LUOVAlle, mutta maakunnan tehtävistä on laissa vain hyvin yleistasoinen maininta (6 §). Maakuntauudistuksessa nykyisin joko suoraan tai välillisesti lakisäätteiksi katsotuista luonnonsuojelun tehtävistä kuitenkin puolet on osoitettu maakunnille, joten näiden tehtävien vastuun pitäisi näkyä myös lainsäädännön tasolla. Luonnonsuojelulakiin tulisikin lisätä tarkempi kuvaus maakuntien vastuulla olevista tehtävistä. Koska luonnonsuojelun tehtäviä ollaan useiden prosessien sisällä jakamassa Luovan ja maakunnan kesken, on myös LUOVAn tehtävien hoitaminen riippuvaista maakunnassa samaan prosessiin tehdystä työstä. Mikäli vastuita ei saada selkeästi osoitettua myös maakunnan osalta, on riskinä että joku osio prosessista jää tekemättä ja tällöin kokonaisuus ei toimi.

Olisi myös syytä yleisemmin miettiä, aiheuttaako valtion ja kuntien väliin tuleva uusi maakunnan toimijataso tarvetta lisätä lakiin mainintoja maakunnasta kattavammin (ettei tule "vastuutyhjiötä").

Luonnonsuojelutehtävien osalta kesken oleva tehtävien jaon määrittely LUOVAn ja maakunnan välillä vaikeuttaa tässä vaiheessa lakiehdotuksen tarkempaa pykäläkohtaista kommentointia. Seuraavassa kuitenkin joitakin esimerkinomaisia huomioita yksittäisten tehtävien/ pykälien osalta. Myös se on epäselvää, lasketaanko maakunta luonnonsuojelutehtävissä miltään osin viranomaiseksi (eri pykälissä viittauksia viranomaiseen).

LsL 68 §:ään liittyvät velvoitteet Natura-alueiden suojelutavoitteiden edistämässä. Viittaus Valtion lupa- ja valvontaviraston hoito- ja käyttösuunnitelmiin on tässä kohdassa harhaanjohtava, LUOVAssa ei tultane tekemään hoitosuunnittelua, ainoastaan lausuntoja/ päätöksiä hoitosuunnitelmiin liittyen. (LUOVAssa saatetaan tehdä Natura-yleissuunnittelua ja NATA-arvioita, mutta työnjako ei tältä osin ole vielä selvä maakunnan suhteen.) Maakunnan tulisi näkyä toimijana tässä kohdassa, mikäli hoito- ja käyttösuunnitelmiin liittyviä suunnittelutehtäviä tehdään maakunnassa, kuten on todennäköistä (muut kuin metsähallituksen laatimat suunnitelmat ja hoitosuunnittelun edistäminen).

9 §:ssä luonnonsuojeluohjelman oikeusvaikutuksista todetaan että valtion viranomaisen ja laitoksen on suunnitellessaan toimenpiteitään ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta luonnonsuojeluohjelman toteuttamista. Tähän olisi perusteltua lisätä myös maakunta uutena alueellisena toimijana.

24 §:ssä todetaan että luonnonsuojelualueen perustamispäätöstä ei saa antaa, elleivät maanomistaja ja Valtion lupa- ja valvontavirasto ole sopineet alueen rauhoitusmääräyksistä ja aluetta koskevista korvauksista. Suunnitellun työnjaon mukaan maakunta hoitaisi korvausten arvioinnin ja neuvottelut maanomistajan kanssa ja niihin liittyvät dokumentit. Käytännön toimet ovat siis maakunnassa, joten tässäkin olisi syytä näkyä myös maakunnan rooli siinäkin tapauksessa, että sopimusasiakirja allekirjoitettaisiin LUOVAssa.

Luonnonsuojelualueen merkinnän osalta 24 §:ssä viitataan 21 §:ään, jossa merkinnän vastuutahoa ei ole selkeästi mainittu. Yksityismaiden suojelualueiden osalta maakunta lienee jatkossa se taho joka merkinnän järjestää. Viranomaisen ei liene siltä osin oikea viittaus vaan tekstissä olisi syytä mainita myös maakunta.

Kohta 6. Tässä kohdassa voitte jättää muita lausunnoilla olevaa hallituksen esitystä koskevia uudistuksen täytäntöönpanoon liittyviä kommenttejanne, huomioitanne ja näkemyksiänne.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 6? Pakollinen kysymys.

Ei

Ulkoministeriön hallinnonala

-

Oikeusministeriön hallinnonala

-

Sisäministeriön hallinnonala

-

Puolustusministeriön hallinnonala

-

Valtiovarainministeriön hallinnonala

-

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

-

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

-

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

-

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

-

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

-

Ympäristöministeriön hallinnonala

-

Hallinnonalariippumaton yleinen palaute täytäntöönpanoa koskeviin lakiehdotuksiin

-

Häkkinen Pekka
Etelä-Savon ELY-keskus